

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 472571
Documentnummer: 478916

Indiener: College
Datum: 17 oktober 2023
Portefeuille(s): Financiën
Portefeuillehouder(s): S.J.Lap
Begrotingsprogramma: 3
Begrotingsdoel (nummer + duiding)
Contactpersoon: W van Oekel
Tel.nr.:
Emailadres: w.van.oekel@dronten.nl

Onderwerp Legesverordening 2024

Samenvatting

De Verordening op de heffing en invordering van leges 2024 voor de gemeente Dronten vast te stellen.

Voorstel

De raad besluit:

De Verordening op de heffing en invordering van leges 2024 voor de gemeente Dronten vast te stellen.

Inleiding

Jaarlijks wordt de legesverordeningen vastgesteld. In 2024 is deze anders van opzet. Omdat er veel verandert in het fysieke domein op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving, moet ook de Legesverordening 2024 hierop worden aangepast. De grondslag hiervoor zijn de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) voor de nieuwbouw treden. Deze treden per 1 januari 2024 in werking. Voor verbouwactiviteiten zal de Wkb per 1 juli 2024 in werking treden, mits te zijner tijd op basis van onafhankelijke toetsing duidelijk is dat er voldoende kwaliteitsborgers beschikbaar zijn en er geen andere signalen zijn die belemmerend werken. Tot de datum van 1 juli 2024 zullen gemeenten vergunningplichtige verbouwactiviteiten dus nog in behandeling blijven nemen

Argumenten

Algemeen

In de Kadernota 2024 heeft het college voorgesteld dat de leges worden verhoogd met 6,3% loon- en prijscompensatie, uitgezonderd de vanuit het Rijk voorgeschreven tarieven (zie tarieven in de tarieventabel bij de Legesverordening voorzien van * of **).

Overzicht van de belangrijkste wijzigingen

1. **Scenario "Neutrale beleidsovergang" toe te passen voor de Legesverordening 2024**
Argumenten: Voor de legesverordening is de Modelverordening van de VNG gebruikt. Doel is om een financiële compensatie te kunnen opleggen voor diensten die geleverd worden. Het scenario " Neutrale beleidsovergang" realiseert de meest vloeiende overgang naar legesheffing onder de Ow en Wkb. Regionaal is de samenwerking afgestemd. Die afspraken zijn verwerkt in dit voorstel.

Bijlage(n):

Met name hoofdstuk 2 van de legesverordening is veranderd. Nieuwe begrippen (zoals milieubelastende activiteit), nieuwe processen en veranderende taken (zoals bij bouwtoezicht en bodem) hebben tot gevolg dat de legesverordening stevig veranderd. Door die nieuwe processen, begrippen en instrumenten onder de Omgevingswet zijn ervaringscijfers ter onderbouwing van de dekkingsgraad, niet beschikbaar. Daarom wordt voorgesteld deze kennis in 2024 op te bouwen en nu qua heffing aan te sluiten bij de legestarieven 2023.

2. *In te stemmen met de uitgangspunten voor de nieuwe taken in hoofdstuk 2 vanaf het moment dat de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen in werking treedt*
Argumenten: Conform de Omgevingswet wordt uitgegaan van 'Ja, mits'-benadering. Dat kan leiden tot vele initiatieven, waarvoor verschillende overlegvormen zijn ingesteld:
 - a. Vooroverleg (zoals we dat nu kennen) bieden wij als gemeente vanaf 1 januari niet meer aan. Om voor het behandelen van verzoeken leges te heffen en het voortraject te bevorderen, stellen we voor deze gedeeltelijk terug te geven als de daar een omgevingsvergunningaanvraag uit voortvloeit;
 - b. Eenvoudige initiatieven kunnen na de intake tafel een schriftelijk vervolg krijgen, wellicht afgerond via een tweede intake tafel. Op de intake tafel komen initiatieven die niet binnen de bestaande kaders passen. Ze worden door de Gids Initiatief voorgelegd aan de intake tafel waar gemiddeld een 15-tal collega's aansluiten zodat alle clusters vertegenwoordigd zijn. Van de intake tafel wordt een verslag gemaakt;
 - c. Complexe initiatieven krijgen een vervolg in een omgevingstafel, waarbij de initiatiefnemer in gesprek gaat en bevestigd wordt door adviseurs van gemeente Dronten en andere ketenpartners, waaronder de Omgevingsdienst, GGD en/of Veiligheidsregio. Na afloop van de Omgevingstafel worden voorwaarden geformuleerd waaraan het initiatief moet voldoen om in behandeling te worden genomen;
 - d. Het gebruik van het bouwkostenkompas aanpassen aan de nieuwe manier van werken door onder andere circulair bouwen, flexwonen en unitbouw met het doel het aantal bezwaarschriften terug te dringen. Bouwkostenkompas is gemaakt om de verwachte bouwkosten te calculeren.

3. *In te stemmen met de aannames van het geraamde structurele effect door de invoering van milieuleges (ingroeimodel 75% van € 60.000 = € 45.000) en deze te verwerken na vaststelling van het raadsvoorstel*

Argumenten; Onder de Omgevingswet wordt het weer mogelijk om voor milieuvergunningen leges te heffen. Voorgesteld wordt om die leges te heffen. De legesverplichting is in samenwerking met de Omgevingsdienst opgesteld. Een te maken keuze gaat over het al dan niet heffen van milieuleges. In lijn met de gedachte achter de neutrale beleidsovergang om leges te heffen voor diensten, is het advies om voor deze categorie leges te gaan heffen. Omdat de grondslag verandert van "inrichting" naar "milieubelastende activiteit" is regionaal afgesproken een groeimodel te hanteren voor de invordering van leges.

Een andere verandering is het wegvallen van de technische toets door de gemeente bij een deel van de bouwvoorvragen (nieuwbouw van woningen en kleine kantoren). De legesheffing bij de bouwvergunning is hierop aangepast.

Tenslotte zijn de gevolgen van de nieuwe werkprocessen (Triage, Intake tafel en Omgevingstafel) verwerkt. Zo vervalt het vooroverleg voor bouwen wanneer wij als gemeente bevoegd gezag zijn. Het vooroverleg voor milieuactiviteiten blijft op verzoek van de OFGV wel bestaan.

Financiële gevolgen

De draaiknoppen voor de financiële effecten zijn uitgewerkt in drie scenario's:

1. Financiële optimalisatie (wat kost het om de taak uit te voeren);
2. Neutrale beleidsovergang (sluit aan op het huidige niveau van dienstverlening en tarieven + index van 6,3%);
3. Excellente dienstverlening (de burger staat centraal).

Zoals bij het eerste belangrijke wijziging (keuze scenario) is aangegeven, is gekozen voor een zachte overgang van deze stelselwijziging. Het omgevingsplan moet in 2032 gereed zijn en dan zal de kostenonderbouwing op basis van een ingroeimodel van de normuren plaatsvinden. De huidige werkwijze dwingt geen normuren af, waardoor het vaststellen van huidige tarieven nog op basis van indexering en aannames voor nieuwe taken verloopt. Huidige tarieven zijn gebaseerd op gemiddelde behandeltijd en gemiddeld uurloon van het oude werkproces.

Parameters: overhead 78%; index 6,3%; € 60 directe loonkosten; 1.351 productieve uren per jaar, welstandstoets; inhuur voor piekbelasting; vermindering halfjaar technische toets Wkb, impactanalyse Wkb 0,87 fte nieuwe taken en 1,64 fte vervallen taken.

Afwegingen hoofdstuk 1:

Vooraf vastgestelde leges door het Rijk* kunnen niet door ons zelf worden geïndexeerd e.d. Wij mogen deze maximale tarieven alleen naar beneden bijstellen via het gemeentelleges deel. De leges m.b.t huwelijken/partnerschappen zijn wel door de raad vastgesteld + jaarlijks geïndexeerd.

Trouwboekjes zijn uittreksels burgerlijke stand met een mooi hoesje eromheen. De loonkostencomponent hiervan gedekt door de huwelijks/partnerschapsleges. De klant betaalt alleen voor het product.

In de berekening leges burgerzaken is geen rekening gehouden met de mogelijkheid om digitaal je rijbewijs aan te vragen (DAR). Op dit moment is dat ongeveer 30% van het totaal aantal. Hiervoor krijgen wij van de RDW een onkostenvergoeding per uitreiking.

Afwegingen hoofdstuk 2:

De kostendekkendheid voor bouwen is nu voorgecalculeerd op 70,6% wanneer de Wkb, zowel voor nieuw- als verbouw, is ingevoerd. De impact van de Wkb is als volgt:

- Gevolgklasse 0-aanvragen worden vergunningvrij voor wat betreft de bouwtechnische toets onder de Ow;
- Gevolgklasse 1: de bouwtechnische toets van gevolgklasse 1 komt te vervallen: per 1 januari 2024 voor de nieuwbouw en vanaf 1 juli 2024 ook voor de verbouw. Deze toets wordt geprivatiseerd bij een kwaliteitsborger. We hebben het standpunt ingenomen geen compensatie voor kosten te verstrekken voor (hogere) kosten van de kwaliteitsborger;
- Gevolgklasse 2 en 3-aanvragen blijven (voorlopig) bij de gemeente.

Deze wijzigingen betekenen veel minder legesinkomsten. Dit is voor Dronten geschat op € 496.000. Deze aframing is al structureel verwerkt in de begroting.

Deze aframing kan niet verhaald worden over de aanvragen van gevolgklasse 2 en 3. Dat zou in Dronten disproportioneel zijn, omdat het ongeveer 10% van de aanvragen betreft.

Nieuw onder de Omgevingswet is dat er voor milieuvergunningen leges kunnen worden geheven (eigenlijk is het opnieuw, vroeger was dat ook zo maar dat is jaren geleden gestopt). Omdat de OFGV voor de gemeenten (een deel van de) milieuvergunningen verleent hebben de gemeenten inzicht nodig in wat het kost om een milieuvergunning te verlenen. Onder de Omgevingswet gaat dat op basis van Milieubelastende activiteiten. De OFGV heeft geen gegevens (cijfers, uren, kosten) over het verlenen van vergunningen voor mba's want dat hebben we nog nooit eerder gedaan. Om toch inzicht te geven hebben wij

een afgeleid rekenmodel gemaakt op basis van de vergunningverlening die we nu onder de Wabo uitvoeren. Dit rekenmodel heeft als basis de modellegesverordening van de VNG waarin een staffeling zit op aantallen mba's (een prijs voor het verlenen van 1-5 mba's, van 5-10 mba's etc.).

Bij de presentatie van dit model in een legessessie van het platform Flevoland, waar overigens ook een aantal Gooi en Vechtstreekgemeenten bij aanwezig was, is door de aanwezigen met elkaar afgesproken een groeimodel te hanteren voor de invordering van leges. Door 'in te groeien' kan de OFGV praktijkervaring opdoen met het verlenen van vergunningen voor mba's zodat deze beter gaan kloppen met de daadwerkelijke kosten. De ingroei die afgesproken is, is dat de eerste 2 jaar 75% van de kosten (valideren van de tarieven) en vanaf het derde jaar 100% van de kosten in rekening worden gebracht. Dit is verder niet vastgesteld, het was een ambtelijke afspraak onderling om uniformiteit in de regio te bereiken.

R01	Omgevingsvergunning milieuinrichting uit KVS OFGV	Categorieën uit de modelverordening VNG	2024 KVS	50%	75%
			productprijs gemeenten	legestartief*	legestartief*
R01.4	Milieuneutrale veranderingsvergunning	Cat 1. 1 tot 5 mba's	€ 4.611	€ 2.306	€ 3.458
R01.3	Veranderingsvergunning	Cat 2. 5 tot 10 mba's	€ 12.136	€ 6.068	€ 9.102
R01.1	Oprichtingsvergunning	Cat 3. 10 tot 15 mba's	€ 24.772	€ 12.386	€ 18.579
R01.2	Revisievergunning	Cat 4. 15 of meer mba's	€ 25.775	€ 12.888	€ 19.331
R04.1	Maatwerkvoorschrift		€ 5.180	€ 2.590	€ 3.885
R04.2	Maatwerkbesluit indirecte lozing		€ 1.670	€ 835	€ 1.253
R04.3	Intrekking maatwerkvoorschrift		€ 2.272	€ 1.136	€ 1.704

De productprijs van de KVS 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland Gooise Vechtstreek (OFGV) vormt de basis voor de legesheffing voor milieubelastende activiteiten. Op basis van die tarieven is de kolom van 75% voor onze tarieventabel van toepassing. Vervolgens adviseren wij om op basis van deze gegevens € 45.000 richtinggevend op te nemen in de begroting voor milieuleges.

Afwegingen hoofdstuk 3:

- Het vrijstellen van leges voor de goederdoelenorganisaties te handhaven;
- Het vrijstellen voor evenementenvergunningen door vrijwilligersorganisaties (motie) en het plaatsen van springkussens in te voeren;
- Categorie B+-evenement komen te vervallen, door de regionale gelijktrekking op basis van de behandelscan.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

Het scenario "financieel" optimaal is een alternatief dat bijdraagt aan een volledige dekking van onze diensten. Dan moet wel onderbouwd kunnen worden welke kosten toegerekend worden en hoe die vertaald worden in de hoogte van de leges. Omdat ervaringen ontbreken en de aantallen verzoeken ongewis zijn, is monitoring in 2024 nodig om dit voor 2025 onderbouwd voor te kunnen leggen. Bij een keuze voor dit scenario is er het risico dat er te veel leges wordt gevraagd voor de geleverde dienst.

Het scenario "excellente dienstverlening" is een alternatief waarbij de klant zo min mogelijk drempels ervaart in de verkenning en vergunningsprocedure voor een initiatief. Dat behelst onder andere in dat de kosten van de intake- en omgevingstafel niet of slechts minimaal worden doorbelast. Omdat de bezetting op deze tafels noodzakelijkerwijs groot is, levert dit een financiële nadeel op. In het scenario "Neutrale beleidsovergang" is overigens de huidige werkwijze van een compensatie van de gemaakte kosten in het voortraject bij een vergunningsaanvraag, overgenomen.

Risico's

- 2024 is een jaar waarin we gewend gaan raken aan de nieuwe werkwijzen;
- We moeten meer gaan werken met normuren;
- De intensievere samenwerking met ketenpartners, de afstemming met kwaliteitsborgers zijn daar voorbeelden van. In 2024 zal vermoedelijk ook de reikwijdte van het werk van de bouwkwaliteitstoetsing uitgebreid worden met de bouwactiviteiten in de bestaande bouw. Dit kan van invloed zijn op de dekkingsgraad die in 2024 gerealiseerd gaat worden.
- Lopende vergunningen zijn niet per 2 januari allemaal geëffectueerd, meerdere behandelprocessen in 2024;
- Gewenning aan nieuw stelsel;
- Toezicht en handhaving (afgezien van toezicht tijdens bouw) zijn niet onder leges te brengen;
- Toename handhaving wordt verwacht door beleidsvrijheid, daarom monitoring van belang;
- Mogelijk meer bezwaar- en beroepsprocedures als gevolg van de stelselwijziging;
- Handhaven vergunningstermijnen;
- Aantal legesplichtige initiatieven per jaar en de verhaalbare kosten per initiatief blijken lastig in te schatten.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten

Bekendmaking van de Verordening op de heffing en invordering van leges 2024 in het digitale Gemeenteblad (www.officielebekendmakingen.nl) en publicatie op wetten.overheid.nl. Verder melding op de gemeentelijke website en in de Flevopost.

Bevoegdheid gemeenteraad

De raad is bevoegd om over dit voorstel een besluit te nemen op grond van de artikelen 147, 149, 156 en artikel 229, eerste lid aanhef en onder b van de Gemeentewet,

De Secretaris,

De Burgemeester,

